

Єфімова Інна Веніамінівна

*кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правоохоронної діяльності
Навчально-наукового інституту права та міжнародно-правових відносин
Університету митної справи та фінансів*

ДО ПИТАННЯ ПРОЯВІВ КОРУПЦІЇ ТА ЇЇ ПОДОЛАННЯ В МИТНИХ ОРГАНАХ УКРАЇНИ

В умовах євроінтеграції України одним із найважливих аспектів сучасної державної правової політики є реформування та вдосконалення системи запобігання та протидії корупції. Ужиті за часи незалежності організаційно-правові заходи побудови демократичної держави певною мірою забезпечили попередження та протидію корупції в митних органах, що базуються на принципах системності та наступальності щодо максимального рівня знищення корупції, а також розподілі функцій і відповідальності суб'єктів, на які покладені завдання із запобігання та протидії зазначеному явищу. Разом з тим, ця діяльність потребує подальшого вдосконалення, забезпечення комплексного поєднання профілактичних, попереджувальних та правових заходів, спрямованих як на безумовне дотримання норм чинного антикорупційного законодавства, так і на усунення причин та умов, що створюють сприятливе підґрунтя для вчинення корупційних правопорушень у сфері службової діяльності. Крім того, очевидно є необхідність у зосередженні зусиль на вирішенні, у межах компетенції митних органів, питань цілеспрямованої нейтралізації соціальних та економічних чинників відомчої корупції [1, с. 94].

Проблема протидії корупції в органах, які здійснюють політику держави в митній і фіскальній сферах, залишається проблематичною, оскільки, незважаючи на значні зусилля останніх років, корупція не просто не здає свої позиції, а, навпаки, активно процвітає та збільшує свої масштаби [2, с. 30-33; 3].

У структурі центрального апарату Держмитслужби утворено уповноважений підрозділ з питань запобігання та виявлення корупції – Відділ з питань запобігання та протидії корупції [4].

Основні завдання відділу: - підготовка, забезпечення та контроль за здійсненням заходів щодо запобігання корупції відповідно до вимог антикорупційного законодавства; - надання методичної та консультативної допомоги з питань дотримання вимог антикорупційного законодавства; - участь в інформаційному та науково-дослідному забезпеченні здійснення заходів щодо запобігання та виявлення корупції, а також міжнародному співробітництві в зазначеній сфері; - проведення організаційної та роз'яснювальної роботи із запобігання, виявлення і протидії корупції; - здійснення контролю за дотриманням вимог законодавства щодо врегулювання конфлікту інтересів; - здійснення контролю за дотриманням антикорупційного законодавства; - здійснення контролю за дотриманням працівниками Держмитслужби правил етичної поведінки державних службовців.

Відділом з питань запобігання та протидії корупції Держмитслужби разом з територіальними підрозділами з питань запобігання та протидії корупції Держмитслужби протягом 9 місяців 2022 року в межах компетенції, визначеної антикорупційним законодавством розглянуто 59 повідомлень щодо можливих корупційних дій співробітників Держмитслужби та її територіальних органів, 15 з яких внесені викривачами.

За результатами розгляду таких повідомлень:

- призначено та проведено 8 внутрішніх перевірок;
- тринадцять матеріалів направлено до правоохоронних органів, з них до спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції для розгляду та надання правової оцінки – 10;
- порушено три дисциплінарні провадження та притягнуто одну особу до дисциплінарної відповідальності та направлено інформацію до Національного агентства з питань запобігання корупції для внесення відповідних відомостей до

Єдиного державного реєстру осіб, які вчинили корупційні або пов'язані з корупцією правопорушення;

- з метою запобігання вчиненню корупційних чи пов'язаних з корупцією правопорушень проведена 5 загальні та 3 індивідуальні профілактичні бесіди.

В результаті самостійних контрольних-аналітичних заходів, здійснених уповноваженими підрозділами з питань запобігання та протидії корупції, у звітному періоді:

- виявлено 48 фактів, що свідчать про вчинення посадовими особами митних органів правопорушень, пов'язаних з корупцією, та інформовано спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії корупції;

- за результатами розгляду інформації спеціально уповноваженими суб'єктами у сфері протидії корупції складено 44 адміністративні протоколи;

- проведено чотири внутрішні перевірки;

- стосовно 10 посадових осіб порушено дисциплінарні провадження;

- притягнуто три особи до дисциплінарної відповідальності;

- виявлено 9 фактів порушення етичної поведінки посадовими особами митних органів, за результатами до дисциплінарної відповідальності притягнуто 9 посадових осіб Держмитслужби;

- виявлено 6 випадків недотримання обмежень, встановлених Законом України «Про запобігання корупції» (обмеження щодо використання службових повноважень чи свого становища – 3, запобігання одержанню неправомірної вигоди або подарунка та поводження з ними – 3) за результатами чого до дисциплінарної відповідальності на цей час притягнуто 1 посадову особу Держмитслужби.

З метою забезпечення дотримання принципів прозорості і доступності, вивчення та врахування громадської думки, Державною митною службою України проводиться електронна консультація з громадськістю та вивчення громадської думки стосовно проєкту Антикорупційної програми Державної митної служби України на 2021 – 2022 роки.

Як підсумок, можна дійти до висновку з приводу того, що в сфері протидії корупції в митних органах, керівництвом держави здійснюються вірні євроінтеграційні кроки на шляху ефективності й подальшого розвитку даного процесу. А головним завданням держави у подальшому повинне бути не встановлення вказівок з «верху», кадрові переміщення, гонитва за показниками у статистиці, а стабілізація вже отриманих на сьогоднішній день позитивних напрацювань та результатів.

Список використаних джерел:

1. Коваль Н. О. Протидія корупції в митних органах ДФС. URL: https://lexportus.net.ua/vipusk-6-2017/koval_n_o_prottydiia_koruptsii_v_mytnykh_organakh_dfs.pdf;
2. Баранов О. С. Актуальні проблеми протидії та запобігання корупції в органах Державної фіскальної служби // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2016. № 20. С. 30-33;
3. Смотріть "Брали гроші з усіх! ДБР красиво взяло митників на хабарі!" на YouTube. URL: <https://youtu.be/1UpzDKVqZuE> ;
4. Запобігання та протидія корупції URL: <https://customs.gov.ua/zapobigannia-proiavam-koruptsiyi>.

Калугін Володимир Юрійович

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри кібербезпеки та інформаційного забезпечення Одеського державного університету внутрішніх справ

ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПІД ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Інформаційне забезпечення розслідування є невід'ємною частиною комплексу проблем, що пов'язані з вивченням та використанням закономірностей виявлення і збирання джерел інформації для формування